

ปัญหากฎหมายวิธีพิจารณาความของศาลรัฐธรรมนูญไทย

นิชาภา ภูมินายก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2556

**The Legal Problems on the Rules of procedure
of Thailand Constitutional Court.**

Nichapha Phumnayok

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws**

Department of Law

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

2013

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	4
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2. แนวคิด ทฤษฎี ที่ใช้ในการศึกษา.....	6
2.1 รูปแบบขององค์การวินิจัยคดีรัฐธรรมนูญ.....	6
2.2 หลักการพื้นฐานของกฎหมายวิธีพิจารณาความ.....	8
2.2.1 หลักการค้นหาความจริง.....	10
2.2.2 หลักการฟังความทุกฝ่าย.....	10
2.2.3 หลักการพิจารณาคดีโดยเปิดเผย.....	11
2.2.4 หลักการพิจารณาคดีโดยรวดเร็ว.....	11
2.3 หลักการพื้นฐานของกฎหมายวิธีพิจารณาคดีแพ่ง.....	12
2.3.1 หลักการเสนอคดีโดยคู่ความ.....	12
2.3.2 หลักการดำเนินกระบวนการพิจารณาตามหน้าที่.....	13
2.4 หลักการพื้นฐานของกฎหมายวิธีพิจารณาคดีปกครอง.....	13
2.4.1 หลักการไต่สวนโดยศาล.....	14
2.4.2 หลักการให้โอกาสคู่กรณีทราบข้อเท็จจริง.....	14
2.4.3 หลักการมีกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลตุลาการ.....	17

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.5 หลักการพื้นฐานของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญากรรม.....	17
2.5.1 หลักการมีอำนาจเหนือวัตถุแห่งคดี.....	18
2.5.2 หลักการค้นหาความจริงโดยการไต่สวนโดยศาล.....	18
2.5.3 หลักการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยเปิดเผยหรือโดยวาจา.....	19
2.5.4 หลักการเปิดเผยต่อผู้มีส่วนร่วมในคดี.....	19
2.5.5 หลักการขับเคลื่อนกระบวนการพิจารณาโดยศาล.....	19
2.5.6 หลักการดำเนินคดีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย.....	19
2.5.7 หลักการรับรู้พยานหลักฐานโดยตรง.....	20
2.5.8 หลักการรวมกระบวนการพิจารณา.....	20
2.5.9 หลักการเปิดโอกาสให้คัดค้านตุลาการ.....	20
2.6 กลุ่มความในกระบวนการพิจารณาของศาล.....	21
2.6.1 ขอบเขตของกลุ่มความ.....	21
2.6.2 สิทธิและหน้าที่ของกลุ่มความในกระบวนการพิจารณาของศาล.....	26
2.7 การร้องทุกข์ทางอาชญากรรม.....	28
2.8 การคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษา.....	29
2.8.1 การคุ้มครองชั่วคราวในคดีแพ่ง.....	29
2.8.2 การคุ้มครองชั่วคราวในคดีปกครอง.....	30
2.9 การประชุมปรึกษาคดีและการลงมติ.....	33
2.10 การบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย.....	38
2.11 การรักษาความสงบเรียบร้อยในกระบวนการพิจารณาของศาล.....	40
3. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญากรรมของต่างประเทศและของประเทศไทย.....	43
3.1 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญากรรมในต่างประเทศ.....	43
3.1.1 ศาลอาชญากรรมเยอรมัน.....	43
3.1.2 คณะตุลาการอาชญากรรมฝรั่งเศส.....	76
3.1.3 ศาลอาชญากรรมเกาหลีใต้.....	102

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.2 กฎหมายวิธีพิจารณาความของศาลรัฐธรรมนูญไทย.....	118
3.2.1 พัฒนาการและแนวคิด.....	118
3.2.2 หลักการพื้นฐานของกฎหมาย.....	121
3.2.3 คู่ความและสิทธิของคู่ความ.....	127
3.2.4 การให้สิทธิบุคคลยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยตรง.....	137
3.2.5 การคุ้มครองชั่วคราวก่อนมีคำวินิจฉัย.....	139
3.2.6 การประชุมปรึกษาและลงมติวินิจฉัย.....	139
3.2.7 การบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย.....	140
3.2.8 การรักษาความสงบเรียบร้อยในกระบวนการพิจารณาของศาล.....	140
4. บทวิเคราะห์ปัญหากฎหมายวิธีพิจารณาความของศาลรัฐธรรมนูญไทย และแนวทางแก้ไข.....	142
4.1 วิเคราะห์ปัญหาผู้มีสิทธิเริ่มคดีในคดีบางประเภทไม่สามารถมีส่วนร่วม ในกระบวนการพิจารณาได้.....	143
4.2 วิเคราะห์ปัญหาการกำหนดเงื่อนไขในการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 212 ยุ่งยากเกินสมควร ไม่ชัดเจน และไม่มีอายุความในการยื่นคำร้อง....	154
4.3 วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการประชุมปรึกษาคดีและลงมติวินิจฉัย.....	170
4.4 วิเคราะห์ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติเรื่องการกำหนดวิธีการคุ้มครอง ชั่วคราวก่อนวินิจฉัย.....	189
4.5 วิเคราะห์ปัญหาการไม่มีบทบัญญัติเรื่องการกำหนดวิธีการบังคับให้เป็นไป ตามคำวินิจฉัย.....	197
4.6 วิเคราะห์ปัญหาการรักษาความสงบเรียบร้อยในการดำเนินกระบวนการ พิจารณาของศาล.....	200
5. สรุปและอภิปรายผลงานวิจัย.....	208
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	208
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	215
บรรณานุกรม.....	218

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	224
ก รายงานการพิจารณาคดี.....	225
ข สรุปคำวินิจฉัย-คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง.....	227
ค ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. 2550.....	237
ง คำแปลรัฐบัญญัติว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน.....	254
ประวัติผู้เขียน.....	269